

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Michael. Baii Regii In S. Theolog. Profess. Acad.
Lovaniensis, Ad Qvaestiones Philippi Marnixij
Sanct-Aldegondi De Ecclesia Christi, & Sacramento Altaris
Responsio**

Bajus, Michael

Coloniae, 1579

VD16 B 930

Epistola Sanct-Aldegondi, de eadem responsione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30353

EPISTOLA PHILIPPI
Marnixij Sanct-Aldegondi de
suprascripta responsione.

Itera tua eruditionis ne an beneuolentia
atque humanitatis pleniores, Reueren-
de D. Doctor, ita mihi fuisse grata, ut
quod omnium est gratissimum. Fuit e-
nim iucundum a tali ac tanto viro, quem sciebam
negotiorum ac laborum ingenti propemodum mole
obruere, eam tamen mihi praestari operam, quae posset et
ad Dei gloriam promouendam, et ad fidem corro-
borandam esse vehementer utilis. Sed multo etiam
fuit iucundius in grauissima quaestione, quam ego
omnium nostrarum controuersiarum tantum non
cardinem ac fundamentum praecipuum esse semper
sum arbitratus, prope ad amissum nos consentire.
Itaque ago, mi Domine, gratias tibi pro hoc benefi-
cio, meumque studium atque operam, si qua in re
commodare aut prodesse potero, tibi, tuisque possi-
ceor; et humanitatis tuae fretus, pergo in priori-
bus quaestionibus reliquos, si qui restant, scrupulos
euodare, et simul responsionem ad posteriores depof-
cere. Quantum igitur ex tua, imo potius Augustini,
sententia possum conytere, omnino ita sentis, uni-
cum Ecclesiasticarum traditionum ^{ἡπιτηριον} unicum
lapidem Lydium atque iudicem esse uerba Domini
nostri Iesu Christi tradita sacra scriptura, disertis
paginis, nec audiendum esse: Hoc dicit Augustinus,
hoc dicunt Donatista, sed hac dicit Dominus: et in
libris Dominicis: quibus utriusque credimus, utriusque
asser-

EPIST. SANCT. ALDEG.

assentimur, quærendam esse ecclesiam, causamque
 omnem nostram & controuersiam discutiendam.
 Denique iudicium de Christi ecclesia, eiusque doctrina,
 & sacramentis, (hoc enim ex priore necessario
 efficitur) ex sola scriptura peti debere. In hoc certe
 ego tibi per omnia planissime assentior, ac vere ita
 statuo, si hoc ipsum impetremus, facile reliquas omnes
 controuersias ac nullo negotio iri compositum.
 Vt enim post Paulum ait Athanasius, sufficiunt sancta
 ac diuinitus inspirata scriptura, ad omnem instructionem
 veritatis. Quamobrem etsi libens confiteor, quod ais,
 veros fideles, vt ex scripturis sacris de Christi ecclesia
 verum iudicium accipiant, eorum se studio, diligentia,
 & testimonio iuuare, qui præ cæteris vera sapientia a
 Deo ditati fuisse creduntur, inter quos ego Augustinum
 non grauate reposuerim; tamen illud cum Chryso-
 stomo liceat contendere, multos quidem Spiritum
 sanctum iactare, sed qui propria loquantur, falso
 illum prætere, vt enim Christus non a seipso loqui
 se testatur, quia ex lege loquebatur & prophetis:
 ita si quid præter euangelium sub titulo Spiritus
 sancti obrudatur, non credamus, quia sicuti Christus
 legis & Prophetarum impletio est, ita Spiritus
 Euangelij. Deinde & hoc addo, quod Augustinus,
 eiusque similes, vera a Deo sapientia præ cæteris
 ditati fuisse credantur, id non aliunde fuisse
 adeptos, nisi quod scripturis, quæ sole hanc
 sapientiam vberimo latice profundunt, & sole
 hominem reddunt ad salutem eruditum, per fidem
 in Christo Iesu, consensanea & senserint, &
 scripserint. Quo enim quisque proprius ab hoc fonte
 suos irrigat doctrinarum tubos, eo puriori certe lim-
 pha

EPISTOLA

pha lectorem quisque reficit: quo vero remotius, eo
 inquinatio, ita ut qui se longissimo intervallo ab ea-
 dem continent, ij iam non inter pios & synceros Ec-
 clesia doctores, sed inter haereticos, & scripturarum
 depravatores connumerentur, cuius cum eadem
 penitus sit in Concilijs, Pontificum decretis, & Scho-
 lasticorum placitis statuenda ratio, non est quod
 verear cum Augustino pronunciare: Nec ego Ni-
 canam synodum tibi, nec tu mihi Ariminensem
 debes, tanquam praedicturus, obijcere, nec ego
 eius auctoritate, nec tu illius detineris, scriptura-
 rum auctoritatibus, non quorumcunque proprijs,
 sed quae virisque sint communes, res cum re, causa
 cum causa, ratio cum ratione certet. In summa hoc
 inter nos conveniat doctrina Apostolica, & Prophe-
 tica, cui soli innixa est ecclesia, iudicium omne
 ad scripturam sacram esse reuocandum, om-
 niaque omnium vel patrum dogmata, vel concil-
 iorum decreta, vel Pontificum placita, vel
 Scholasticorum axiomata, non aliter esse accipien-
 da, nisi quatenus huic scripturae sunt consen-
 tanea.

Quod ad alteram quaestionem attinet: An Eccle-
 sia verbo Dei, an potius verbum Dei Ecclesia aucto-
 ritatem tribuat? ita mihi per omnia satisfecisti, ut
 non potuerim istum tuum candorem non vehementer
 exosculari. Na tu perquam erudite ac pie respon-
 sionem tuam comparatione Ioannis Baptistae cum
 Christi doctrina confirmasti, ita ut in hoc capite
 la restet inter nos controuersia.

Postremum tantum Epistola tuae caput, de con-
 stitutionibus Ecclesiae, vellem paulo dilucidius expli-
 casset.

SANCT. ALDEGONDI.

*castes. Ais enim ubi regnum agnoscitur, non posse ne-
 gari constitutiones: quod certe libenter damus, sed si-
 mul addimus, ab ipso rege in quouis quidem regno
 constitutiones debere proficisci; sed maxime certe in
 Christi Ecclesia, in qua Christus ita regem agit, ut
 simul sit & corporis caput, & sponsa maritus, &
 ouium pastor, ita ut vnus eius vocem audiant oues,
 imperium accipiat sponsa, spiritu vegetentur ac
 moueantur membra, constitutionibus denique ob-
 temperet populus: Ipse enim vnus est, de quo dictum
 est: Hunc audite, ac proinde semper atque indefessa
 seculorum continuatione resonauit, ac resonat in au-
 ribus ecclesie ista regis vnus lex ac mandatum:
 Quod precipio tibi, hoc obseruabis ut facias, non ad-
 des quicquam, nec detrahes. & illa: Non addes ad
 verbum Domini, nec minuas ex eo, ne te forte arguat
 inueniarisque mendax. item: Audiendo audite vocem
 meam, & ero vobis Deus, & eritis mihi populus,
 & ambulabitis in omni via quam, mandauero
 vobis. Item: Nunquid vult Deus holocausta &
 victimas, & non potius ut obediatur voci sue?
 melior est enim obedientia quam, victima, & au-
 scultare magis quam offerre adipem arietum,
 quin quasi peccatum ariolandi non auscultare, &
 quasi idololatria iniquitas non acquiescere. & item:
 In constitutionibus patrum vestrorum ne ambuletis:
 & iudicia eorum seu decreta ne obseruetis, & pollu-
 tionibus eorum ne conspurcerimini, ego enim sum Ie-
 houa Deus vester: in constitutionibus meis ambula-
 te, & decreta mea seu iudicia obseruate, & faci-
 te ea, aliaque scripturae, quibus inducti patres in fini-
 tis locis affirmarunt, quicquid non esset manifesto Deo*

EPISTOLA

verbo fundatum, habendum esse pro sacrilegio; nes
enim in vlllo ferendum est regno, rege viuo, ac reg-
nante, ac iussa sua ex sacrarum tabularum prescrip-
to dictante, a quoquam alio legem, constitutionem-
que sanciri. In quo si te habeo, quod certa tua men-
tis ac iudicij perspicuitate, & simul eruditionis vber-
tate fretus confido, ad stipulatorem, nihil planere-
stat amplius in priori de Ecclesia questione, quod
habeat scrupulum: ac proinde rogo, vt ad posteriores
de Sacramento interrogaciones, tuam primo
quoque tempore audiam sententiam.

Vale, datum Bruxella quin-
ta Nouem. 1577.

Reuerentiæ tuæ studiosissimus

Philippus de Marnix.

RE